

Skoler sætter psykisk sygdom på dagsordenen

Unge med en psykisk sygdom efterlyser større opmærksomhed og støtte fra lærerne på skoler og uddannelsesinstitutioner. Det viser en rundspørge foretaget for EN AF OS-kampagnen. De unge mener desuden, at plakater, postkort, brochurer og andet oplysningsmateriale samt foredrag om psykisk sygdom vil skabe mere åbenhed om emnet. I foråret vil der blive sendt informationsmateriale til landets skoler og uddannelsesinstitutioner, og der vil være en række regionale og lokale arrangementer med fokus på psykisk sygdom.

Ungdomsårene er en vigtige livsperiode, som almindeligvis er fyldt med begejstring og spændende oplevelser. For nogle kan ungdommen dog også være en sårbar periode, hvor alvorlige psykiske lidelser som f.eks. skizofreni bryder ud. Ifølge en ny rundspørge foretaget for EN AF OS-kampagnen efterlyser unge med en psykisk sygdom større opmærksomhed og støtte fra lærerne på skoler og uddannelsesinstitutioner.

69 procent af de unge med en psykisk sygdom svarer, at de gerne vil have, at lærerne bliver mere opmærksomme på de elever, som har det psykisk dårligt, og støtter dem til at få hjælp. Langt de fleste unge mener desuden, at det er skolens opgave at sætte fokus på psykisk sygdom. Således svarer kun 9,6 procent af de unge, at det ikke er skolens eller uddannelsesinstitutionens opgave at skabe åbenhed om psykisk sygdom.

De unge mener også, at plakater, postkort, brochurer og andet oplysningsmateriale samt foredrag om psykisk sygdom vil skabe mere åbenhed om emnet. Ifølge forskningsleder på Aarhus Universitet, Jens Christian Nielsen, der forsker i unges trivsel og mistrivsel, vidner rundspørgen om, at der på skoler og uddannelsesinstitutioner er brug for mere opmærksomhed på psykisk sygdom.

”Rundspørgen peger på, at der er brug for at skabe en tryghed, så man på skolerne kan snakke om de her ting, og elever tør henvende sig til lærerne. Mange ungdomsuddannelser har tilbud om psykologisk rådgivning, men det er vigtigt, at lærerne også tager emnet op og ikke er berøringsangste. Mange undersøgelser viser, at unge med psykisk sårbarhed er i fare for at falde fra uddannelserne. Derfor er der en samfundsmæssig interesse i at få dem godt integreret og skabe et læringsmiljø, hvor de sårbare elever får ekstra opmærksomhed. Hos den enkelte unge, der har psykiske problemer, vil det øge livskvaliteten, og generelt for klassen vil trygge læringsmiljøer og social rummelighed øge læringen,” siger Jens Christian Nielsen.

Rundspørgen viser også, at 66 procent af de unge oplever, at deres skole eller uddannelsesinstitution ikke gør noget særligt for at skabe fokus på psykisk sygdom. Hos skolelederforeningen, der bl.a. arbejder for at kvalificere skoleledernes uddannelse og efteruddannelse, er man klar over problemet.

”Eleverne har ret, der er brug for et øget fokus på psykisk sygdom på skolerne. Det vil altid være forskelligt, hvordan den enkelte elev gerne vil hjælpes af sin lærer, så derfor er det vigtig, at der er en god dialog med forældre og børn. Første skridt er her at få skabt åbenhed blandt forældre og børn. Vi har set eksempler på, at forældre selv har iværksat, at deres barn går til psykolog uden at informere skolen om det, fordi det er

tabu. Her kan posters, plakater og andet oplysningsmateriale være med til at skabe åbenhed,” siger næstformand i Skolelederforeningen Claus Hjortdal.

Siden efteråret 2012 har EN AF OS-kampagnen sat fokus på unge. Anden del af denne indsats starter i uge 10 2013. Her vil kampagnen gennem oplysningsmateriale og en række regionale arrangementer gerne i dialog med både de unge, deres forældre, lærere og behandlere. EN AF OS-kampagnen vil frem til 2015 sætte fokus på afstigmatiseringen af psykisk sygdom. Kampagnen er iværksat af en række partnere, der omfatter Sundhedsstyrelsen, Danske regioner, regionerne, KL, socialministeriet, PsykiatriFonden, Det Sociale Netværk af 2009 og Trygfonden.

Kontaktinfo:

- Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen, tlf. 35 47 57 47 og mobil 40 89 27 29 eller mail: jb@en-af-os.dk
- Forskningsleder Jens Christian Nielsen, Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet, Mail: jcn@dpu.dk – telefon: 8716 3851

Fakta om unge og psykisk sygdom

- Ifølge en rapport fra Center for Ungdomsforskning (2010) er det knap 8 procent af de unge mellem 15 og 24 år, der har eller har haft en psykisk sygdom.
- Siden efteråret 2012 har EN AF OS-kampagnen sat fokus på unge. Anden del af denne indsats starter i uge 10 2013.
- Unge mellem 15-25 år står på tærsklen til at påbegynde uddannelse, starte i job og etablere en selvstændig tilværelse. Samtidig er ungdommen erfaringsmæssigt en sårbar periode, hvor alvorlige psykiske lidelser som f.eks. skizofreni bryder ud. Det betyder også, at unge i særlig grad kan blive belastet af fordomme, tabuer og diskrimination knyttet til psykiske lidelser. Det kan resultere i både selvstigmatisering, forsinket behandlingsmæssig indsats og sociale problemer. En del unge vælger at ”selvmedicinere” sig via brug af alkohol og euforiserende stoffer – som omvendt også kan være direkte udløsende i forhold til psykiske sammenbrud. Derfor er åbenhed og viden vigtig, og derfor er unge et vigtigt område for EN AF OS-kampagnen.

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Tabel fra rapporten "Når det er svært at være ung i DK – unges trivsel og mistrivsel i tal" af Center for Ungdomsforskning:

Tabel 7: Andel af unge som har eller har haft følgende handicap eller alvorlige sygdomme. Kønsfordelt.			
	Unge mænd	Unge kvinder	Alle unge
Har fysisk handicap	5,1%	5,6%	5,4%
Har psykisk handicap	2,4%	2,8%	2,6%
Har kronisk sygdom	* 6,0%	* 8,0%	7,0%
Har/har haft livstruende sygdom	3,9%	2,9%	3,4%
Har/har haft psykisk sygdom	*** 5,0%	*** 10,9%	7,9%
Ingen af de 5 handicap/sygdomme	81,3%	75,6%	78,5%
Mindst 1 af de 5 handicap/sygdomme	18,7%	24,4%	21,5%
Chi square test: * p <0,05 *** p <0,001			

Tabellen er en del af resultaterne af en stor undersøgelse af trivsel og mistrivsel blandt unge mellem 15 og 24 år. Rapporten belyser både de unges egne vurderinger af, om de trives med sig selv og deres liv, og den trivsel og mistrivsel, der kan spores i deres adfærd og orienteringer i hverdagslivet. Rapporten bygger på telefoninterviews med knap 3.500 unge.

Link til rapport: http://cefu.dk/media/225966/trivsel_version_6.pdf (Find tabellen i kapitel 3 side 38.)

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i januar 2013 blandt unge, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvad synes du, at der skal til for, at det bliver lettere at tale om psykisk sygdom på din skole eller uddannelsesinstitution? (Hvis du har færdiggjort din uddannelse, så tænk tilbage på dine erfaringer derfra). (Vælg gerne flere svar)		
Svarmuligheder	Svarprocent	Antal Svar
Underviseren skal tage emnet op som led i undervisningen og fortælle om psykisk sygdom.	40,8%	102
Underviseren skal være opmærksom på elever, som har det psykisk dårligt, og støtte dem til at få hjælp.	69,6%	174
Underviseren skal være opmærksom på elever, som har det psykisk dårligt, og hjælpe dem til at få talt med klassen/holdet om det.	24,0%	60
Der skal være foredrag i undervisningen, hvor en person, der har eller har haft en psykisk sygdom, fortæller om sine erfaringer.	48,0%	120
Der skal være foredrag i undervisningen, hvor en fagperson (f.eks. psykiater, psykolog) fortæller om psykisk sygdom og mulighederne for behandling.	46,8%	117
Som elever skal vi selv tage initiativ til at tale om psykisk sygdom i pauserne og fortælle om egne oplevelser og erfaringer.	24,0%	60
Der skal være plakater, postkort, brochurer og andet oplysningsmateriale tilgængeligt på stedet.	48,0%	120
Det er ikke skolens eller uddannelsesinstitutionens opgave at skabe åbenhed om psykisk sygdom.	9,6%	24
	Antal personer	250
	Undlod at svare	90

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Gør din skole eller uddannelsesinstitution noget særligt for at skabe åbenhed om psykisk sygdom? (Hvis du har færdiggjort din skolegang eller uddannelse, så tænk tilbage på dine erfaringer derfra).

Svarmuligheder	Svarprocent	Antal svar
Ja, i høj grad	5,2%	13
Ja, i nogen grad	17,9%	45
Nej	66,1%	166
Ved ikke	10,8%	27
	Antal personer	251
	<i>Undlod at svare</i>	89